

TOSAMIN OBČASNIK

JESEN 98
ŠTEVILKA 3
LETNIK 2

VSEBINA:

- IZHODIŠČA ZA GOSPODARSKI NAČRT 1999 IZ VIDIKA PETLETNEGA POSLOVNEGA NAČRTA
- O DEVETMESEČNIH REZULTATIH POSLOVANJA
- STANJE KAKOVOSTI PO DVEH LETIH OD PRIDOBITVE CERTIFIKATA ISO 9001
- NAŠ POGOVI Z NANADOM GRGECEM
- FLORJANOV OKTOBER
- TOSAMINA KRONIKA
- INOVATIVNA DEJAVNOST
- MINI ANKETA

Tosamin slovensko-hrvaški direktorat: direktor Tosame Zagreb Nenad Grgec, generalni direktor Tosame d.d. Janko Velkavrh in direktor komercialnega sektorja Franc Gornik.

IZHODIŠČA ZA GOSPODARSKI NAČRT 1999 IZ VIDIKA PETLETNEGA POSLOVNEGA NAČRTA

Delniška družba Tosama vsako leto na ustaljen način postavi cilje poslovanja v naslednjem letu in te cilje zapiše v Gospodarskem načrtu oziroma planu.

7. november 1998 – dan odprtih vrat.

Letos se je uprava, ki je zadolžena za to področje, načrtovanja za leto 1999 lotila za razliko od prejšnjih let že v juliju 1998.

Osnova za načrtovanje je poslovni načrt družbe Tosama za obdobje 1997 - 2001, ki ga je sprejel Nadzorni svet družbe konec leta 1996. Petletni načrt v glavnem opredeljuje rast obsega poslovanja in rast dobička ter v grobem določa kako bo to doseženo.

Tako naj bi obseg do leta 2001 presegel 6 mrd SIT letno, dobiček

300 mio SIT, oboje pa bazira na predpostavki obsežnih posodobitev v višini 1.560 mio SIT za proizvodne in 300 mio SIT za ostale investicije. Temeljno izhodišče petletnega načrta družbe je torej rast.

Po skoraj dveh letih lahko ocenimo tudi rezultate. Graditve temelja za opisano rast smo se lotili resno, saj bomo do konca leta 1998 investirali okoli 800 mio SIT, kar je celo nekoliko več kot je bilo planirano za ti dve leti. Investicijske potrebe so vsled velike zastarelosti nekatere opreme visoke in zaenkrat izpeljane posodobitve zagotavljajo v glavnem ohranjanje obstoječega obsega poslovanja, kar bi bilo ob neinvestiranju ogroženo. Iz tega razloga se obseg v letih 1997 in 1998 kljub rasti ni povečeval v skladu z načrti. Za obseg rasti prodaje bo torej potrebno namesto pretežno obnavljanja zastarele opreme investirati pretežno v tehnologijo, ki bo nudila nove izdelke. Zadnja investicija v stroj za ultra tanke vložke je delno premik v tej smeri, ker

konkurenca te izdelke nudi že več kot pet let. Finančne možnosti za načrtovane posodobitve so še naprej dobre, saj družba razpolaga letno s preko 400 mio SIT lastnega denarja, ki izvira v glavnem iz obračunane amortizacije in deloma iz tekočega dobička.

Kljub temu, da je to zelo veliko denarja, nanj preži veliko nevarnosti. Dogaja se, da se občasno del teh sredstev prelije v terjatve do kupcev, zaloge izdelkov in surovin, deloma tudi v obsežnejše vzdrževanje strojev in zgradb. Po drugi strani bi marsikdo v Tosami zlahka naštel za letno 400 mio SIT potrebnih zamenjav dotrajane opreme, saj si vsi želimo delati na novjših strojih. Za investicije v širitev programov bi sicer lahko najeli kredite, ki jih Tosama lahko pridobi, toda obresti in anuitete bi ob prevelikem obsegu kreditov pomenile prehudo tveganje za poslovanje. Vsled tega moramo večji del posodobitev izpeljati z lastnimi sredstvi in zaježiti njihovo (sicer začasno) prelivanje v visoke zaloge in terjatve.

Plan za leto 1999 bo v začetku leta potrdil Nadzorni svet družbe, zato danes ne morem opisovati podrobnosti, nekaj značilnosti pa lahko navedem. Vsekakor bodo naše prodajne možnosti odvisne od

notranjih in zunanjih dejavnikov. Notranji so že izpeljane in v kratkem dokončane investicije: linija za ultra tanke vložke, povečana kapaciteta izdelave vatnih blazin in cik cak vate, stroj za izdelavo medicinskih obližev. Pogoji, da bodo izdelki šli dobro v prodajo je kvalitetna in cenovna konkurenčnost. Poleg omenjenih investicij in izdelkov iz njih, bomo skušali v letu 1998 kar najboljše izkoristiti stroje za higienske tampone, sadrono in stroj W + D za vložke.

Med zunanje dejavnike, ki bodo vplivali na plan in dejansko poslovanje v letu 1999, lahko najdemo pretežno negativne: finančna kriza v Rusiji in njen učinek tudi na Slovenijo, padajoče cene v Sloveniji, nelikvidnost na Hrvaškem in hud pritisk slovenske trgovine na dodatne popuste.

Osnutki prodajnega plana 1999 predvidevajo sicer tudi večji skok prodaje izdelkov iz gaze in posledično velike potrebe po gazi, ki je z lastno proizvodnjo ne bomo mogli pokriti, zato bomo z dokupom in deloma izdelavo gaze v Senožečah nadaljevali tudi drugo leto.

Naslednja značilnost osnutka plana 1999 je velika potreba po dodatnem zaposlovanju. Vsled hude konkurenčne borbe je

potreba po čim nižjih stroških proizvodnje velika in za poslovanje bo izjemno pomembno, da izdelke proizvedemo s čim manj dodatnimi delavci.

Evidentiranih investicijskih želja za leto 1999 je 1000 mio SIT, na razpolago bo omenjenih 400 mio SIT. Investicije bomo v planu 1999 razdelili v štiri skupine: širitve programa, zmanjševanje stroškov, zamenjava opreme in investicije za uskladitev z zakonskimi in okoljskimi predpisi. Vso prednost imata prvi dve skupini, saj nam le ti lahko dajeta kruh v bodoče. V nasprotnem primeru nam grozi, da bomo imeli po našem mnenju lepo opremljeno tovarno, od katere bodo kupci pripravljani vedno manj kupovati.

Za konec še nazaj k petletnemu načrtu. Za leto 1999 ta predvideva okoli 4,8 mrd SIT prodaje in 200 mio SIT dobička. Gospodarski načrt 1999 bo upošteval ta izhodišča in prej omenjene pogoje, dokončni cilji pa bodo določeni v dialogu z Nadzornim svetom družbe. Njegova naloga je namreč, da nadzira poslovanje ter da družba ohranja oziroma z dobičkom tudi povečuje svoj kapital.

J. V.

SREČANJE UPOKOJENCEV '98

22. oktobra je bilo v Domžalah srečanje upokojencev naše družbe. Udeležilo se ga je kar veliko članov društva, kar pomeni, da se še vedno radi družijo z nekdanjimi sodelavci in porečejo kakšno iz svojih spom-

inov na minule čase, ki so jih preživeli v »naši fabriki«.

Trenutno je članov Kluba upokojencev Tosame 562. Od zadnje skupščine v letu 1997 smo jih izgubili 11, novospregjeti pa so bili

trije. Na srečanju so bili obdarovani člani, ki so v tem letu praznovali okrogle življenjske jubileje. Najstarejša upokojenka je še vedno gospa Kerč Rezka, trije člani so bili stari 85 let, ena 80 let, po deset pa 75 in 70 let.

Udeleženke srečanja je tradicionalno pozdravila predsednica DU Olga Florjančič.

Upokojenci z okroglimi življenjskimi jubileji s »pušelji«.

O DEVETMESEČNIH REZULTATIH POSLOVANJA

Devet mesecev leta 1998 je za nami, zato je prav, da se ozremo na rezultate poslovanja Tosame v tem obdobju in jih primerjamo z načrtovanim na eni strani in realiziranim v enakem obdobju leta 1997 na drugi strani.

Zaradi težav z visoko inflacijo v bližnji preteklosti v Tosami že več kot eno desetletje merimo doseženi obseg proizvodnje v normah, ki so po normativu potrebne za uresničitev doseženega obsega proizvodnje. Tovrstni podatek nam za obravnavano devetmesečje leta 1998 pove, da je bilo letos izdelanih za 4% več izdelkov kot v enakem obdobju lanskega leta in za 2% več kot smo načrtovali z operativnim planom. Ker nam na drugi strani podobna primerjava na osnovi vrednosti po planskih proizvodnih cenah govori o 6%-nem preseganju leta 1997 oz. 4%-nem preseganju plana iz tega sledi, da smo letos delali nekoliko več izdelkov, ki zahtevajo manj ročnega dela, so pa višje cenovno vrednoteni. O večjem obsegu dela v letošnjem obravnavanem obdobju nam govorijo tudi podatki o angažiranju dodatnih delavcev za določen čas, o opravljenih nadurah in o opravljenem delu v nočni izmeni.

Seveda pa je samo izdelati izdelke premalo – potrebno jih je še prodati. V obravnavanih devetih mesecih smo jih prodali za 2.960 mio SIT, kar je za 22 mio SIT manj kot smo jih naredili. Za toliko so se nam povečale zaloge. Omenjena prodaja je za 6% presežala lansko iz istega obdobja in bila za 2% nižja od načrtovane za to obdobje. Ker je tudi v tem primeru zaradi primerljivosti s proizvodnjo prodaja vrednotena po planskih proizvodnih cenah (kar pomeni, da je tudi izvoz vrednoten po domačih cenah!), se podatek o dejanski realizaciji precej razlikuje od prej navedenega nekoliko »teoretičnega« podatka. Tako ugotavljamo, da je dejansko dosežena realizacija v obravnavanem obdobju znašala 2.897 mio SIT, kar predstavlja 99% načrtovane realizacije za to obdobje, lanskoletno pa presega za 9%. Ko upoštevamo še spremembo vrednosti zalog in vrednost aktiviranih lastnih proizvodov pridemo do podatka, da smo v devetih mesecih ustvarili za 3.026 mio SIT

kosmatega donosa iz poslovanja, kar je za 1,6% nad planom in za 9,4% nad realizacijo v enakem obdobju leta 1997.

Zelo pomembno je, s kolikšnimi stroški smo ustvarili omenjeni kosmati donos. Ta podatek je manj razveseljiv: pri tej postavki je bil namreč plan presežen za 1,2%, lansko enako obdobje pa kar za 10,8%. Zato je doseženi dobiček iz poslovanja v vrednosti 136 mio SIT sicer še vedno za 12% večji od načrtovanega za to obdobje (letni plan je zaradi inflacije porazdeljen na posamezne mesece naraščajoče – saj vemo, da je v prvi polovici leta zaradi nižjih cen realno pričakovati manj kot v drugi polovici leta!), v primerjavi z letom 1997 pa je za 22 mio SIT oz. 14% nižji. Najpomembnejšo rast med vsemi stroški opazimo pri plačah, katerih vrednost je poskočila kar za 12,6% v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta. Če bi se plače povečale le za uradno priznano inflacijo med obravnavanima obdobjema, bi bili stroški za ca 24 mio SIT nižji in dobiček iz poslovanja bi bil za malenkost večji od lanskega. Vemo pa, da so plače po eni strani narasle zaradi povečanja v prvi polovici leta, po drugo strani pa tudi zaradi dodatnega zaposlovanja za določen čas. Da je bilo povečanje plač nujno, verjetno ne dvomi nihče v Tosami, brez dodatnega zaposlovanja pa bi tudi zelo težko zadovoljili vse potrebe kupcev.

Žal pa nas od ugotovitve čistega dobička loči še predvsem ena velika postavka – to je revalorizacijski rezultat. Ta je v Tosami že tradicionalno praviloma negativen, ker je velik del razpoložljivega trajnega kapitala naložen v obratnih sredstvih kot so zaloge in terjatve, te pa se pri nas ne revalorizirajo enako visoko kot trajni kapital. Zato smo tudi letos iz tega naslova zabeležili revalorizacijski primanjkljaj v višini 63 mio SIT, kar nam neposredno znižuje čisti dobiček. Po upoštevanju salda ostalih prihodkov in odhodkov ugotavljamo čisti dobiček v vrednosti 78 mio SIT, kar je sicer za 11% več od pričakovanega v tem obdobju in za 9% manj kot v enakem obdobju lanskega leta.

Seveda se nam samo po sebi ponuja vprašanje, zakaj smo ob večji količini opravljenega dela dosegli nižji dobiček kot v

enakem obdobju lanskega leta. Odgovor je preprost, ni pa razveseljiv: prodajo smo lahko ponekod zadržali, drugod pa povečali le ob nižjih prodajnih cenah. S tem smo sicer vsem zagotovili delo, ne pa tudi zaželenega rezultata oz. čistega dobička. Zavedati se namreč moramo, da so izgledi, da bomo zadržali preseganje plana čistega dobička tudi ob koncu leta zelo slabi, ker v zadnjih dveh mesecih v letu vedno nastopijo nekateri izredni stroški, ki rezultat teh dveh mesecev izničijo.

O tem, da se v strukturi prodaje Tosame dogajajo bistveni premiki priča tudi podatek, da je še lani predstavljala domača prodaja 68%, letos pa pomeni le še 62%. Če vemo, da se na tujem trgu dosega bistveno slabše cene kot na domačem, potem se ne moremo več čuditi manj ugodnim rezultatom ob večji prodaji. Žal se bo to moralo dogajati še naprej, kajti svetovna konkurenca je neizprosna in vstopnico za nove trge in ohranitev obstoječih si bomo priborili le s kvaliteto in nizkimi cenami.

Rešitev tega problema vidim le v izvirnem razvoju ključnih proizvodov, ki bo zagotavljal prepoznavnost teh izdelkov po lastnostih, ki jih konkurenčni izdelki ne bodo imeli. Ob ustrezni podpori teh izdelkov s strani marketinga bi lahko dosegali tudi cene, ki bi zagotavljale kaj več kot golo životarjenje, kar nam zagotavlja sedanja struktura proizvodnje oz. prodaje.

M. M.

NAŠ POGOVOR Z NENADOM GRGECEM

Ob drugi obletnici obstoja TOSAME d.o.o. Zagreb v današnjem razgovoru predstavljamo njenega sedanjega direktorja g. Nenada Grgeca. Zagrebška Tosama je bila registrirana 15. avgusta 1996, direktor Grgec pa je bil za to funkcijo imenovan julija 1997.

Sogovornik je na naša vprašanja prijazno in obširno odgovoril ter pri tem razložil svoje poglede o firmi Tosama Zagreb.

Predstavite dve leti staro trgovsko firmo TOSAMA d.o.o. Zagreb!

TOSAMA d.o.o. Zagreb je bila osnovana v avgustu 1996. Gede na to, da sem njeno vodnje prevzel 1. 1. 1998, ne morem govoriti o samih začetkih firme. Tudi po pripovedovanju drugih, so bili začetki skromni v

najetem prostoru, ki je bil v danem trenutku dosegljiv. Aprila letos smo ravno zaradi tega, ker smo menili, da najeti prostor ne odgovarja ugledu Tosame, preselili podjetje na novo lokacijo. Danes lahko rečem, da Tosama d.o.o. deluje v pisarniških in skladiščnih prostorih, ki v vsakem pogledu odgovarjajo tako v poslovnem pogledu,

kot tudi v pogledu kulture prostora in renomeja svojega ustanovitelja in lastnika.

Število zaposlenih se je v zadnjem času povečalo, tako da imamo od avgusta letos 6 stalno zaposlenih delavcev. Glede na planirane aktivnosti, pričakovano rast prometa kot tudi spremenjeno strategijo nastopanja z zaokrožitvijo tržišča je gotovo, da bo sedanje število zaposlenih kmalu treba povečati. Letošnji devetmesečni skupni ustvarjeni promet Tosame d.o.o. na hrvaškem tržišču je bil za 13,87 % večji od lanskega v enakem obdobju.

V ta skupni promet je zajet promet, ustvarjen preko skladišča v Zagrebu kot promet, ki ga ustvarijo neposredni kupci v Tosami d.d., poslovno pa jih spremlja zagrebško podjetje. Za omenjeni skupni ustvarjeni promet menim, da je dober, zlasti, če upoštevamo dejavnike danega trenutka. Pri tem mislim zlasti na lokacijsko, kadrovske ter organizacijske spremembe podjetja v Zagrebu kot tudi vse ostalo; kolaps hrvaškega zdravstva, splošna nelikvidnost, upočasnjena rast družbenega standarda ter agresiven marketinški nastop velikih multinacionalnih higienskih izdelkov.

Predstavite se kot enoletni direktor TOSAME Zagreb in kot Nenad Grgec bralcev internega glasila družbe!

Kot sem že rekel, sem vodenje Tosame Zagreb formalno in pravno prevzel 1. januarja letos. O delu in redu imam neka svoja načela, zato sem ob prihodu poskušal vzpostaviti pozitivno delovno atmosfero in

zaupanje. V Tosami Zagreb danes zato obstoja prijateljski naboj, pa tudi zavest, da je vsak posameznik "svoje sreče kovač", odvisen od svojega dela, ki mora zato prevzeti odgovornost za svoje nedelo. Nekateri te odgovornosti niso mogli ali hoteli prevzeti, zato jih danes ni več v Tosami Zagreb.

Od svojih osebnih podatkov naj navedem, da sem rojen Zagrebčan (1966), da sem poročen in imam enega sinka, končal sem srednjo medicinsko šolo ter ekonomsko fakulteto.

Svoje delovne izkušnje sem pridobival v zunanjetrgovinskem podjetju v Zagrebu ter italijanskem podjetju v Italiji in Zagrebu.

Govorim angleško in italijansko, domišljam pa si, da razumem tudi slovenščino.

Kako ocenjujete položaj firme, katere direktor ste, na hrvaškem tržišču higienskih in sanitetnih izdelkov (deleži tržišča)?

Tosama Zagreb je mlada firma.

Firma ni bila ustanovljena zato, da bi se borila za "svoj" položaj, vsaj v tem trenutku ne, temveč, da bi se borila za položaj Tosame oziroma tosaminih izdelkov. Njena funkcija ni v tem, da izvaja svojo lastno politiko, pač pa, da deluje v funkciji politike Tosame d.d., katere hčerinsko podjetje je. Vprašanje o položaju Tosame Zagreb na hrvaškem tržišču ne more obstojati kot tako in je le navidezno, saj ga je nemogoče izvesti iz konteksta vprašanja o položaju Tosame oziroma Tosame d.d. na hrvaškem tržišču, posebej pa njegovo navideznost

potencira tudi prvotni cilj osnovanja Tosame Zagreb, ki je bil v zajetju manjših in malih kupcev, katerim ali ni bilo v interesu zaradi majhnih količin iti v uvoz, ali pa to niso bili iz kadrovskih, finančnih ali organizacijskih razlogov sposobni izvesti. Če govorimo o takem navideznem položaju, tedaj lahko rečemo, da je zadovoljiv, čeprav je gotovo, da ga je mogoče izboljšati, kar pa je odvisno od nekaterih objektivnih okoliščin na trgu, kot tudi celostnega stališča Tosame d.d. do hrvaškega trga oziroma njene poslovne politike.

V katerih delih države ste najbolj prisotni in kje se vam zdi, da bi bilo potrebno prisotnost povečati?

V celoti vzeto, Zagreb in njegova bližnja ter daljna okolica predstavljata preko 50 % hrvaškega tržišča. Najmočnejši del gospodarstva je na tem področju kot tudi največji del prebivalstva. Če pa upoštevamo še posledice vojne, praktično povsod drugod na Hrvaškem (razen Istre in Reke), potem je jasno, da si vsi gospodarski subjekti, vključno tudi Tosama Zagreb, želijo biti najmočnejši prav na tem področju. Prav tako pa niso zanemarjena tudi druga področja, vendar pa morajo vsekakor v poslovnem smislu dati več kot dajejo zdaj.

Dejstvo je, da bo potrebno kaj kmalu opraviti določene spremembe, tako kadrovske kot tudi organizacijske in marketinške, prav zaradi močnejše in agresivnejše prisotnosti na vseh delih tržišča, čeprav je pa treba tudi reči, da ni dela hrvaškega trga, kjer že danes ne bi bilo Tosaminih izdelkov. Tisto, kar nas zdaj ne zadovoljuje je količina, asortimana in kontinuiteta na posameznih področjih hrvaškega trga.

Se je sistem dela prejšnjih individualnih trgovskih predstavnikov z ustanovitvijo Tosame d.o.o. Zagreb spremenil?

Vsekakor so se nekatere stvari spremenile že zato, ker oni v največjem delu zdaj ne delijo usode samo s Tosamo d.d., pač pa tudi s Tosamo d.o.o. Individualnost vsakega posameznega potnika je tudi vnaprej močno poudarjena, je pa pristop k tej individualnosti pomembno drugačen in bolj temeljit. Izmenjava in pretok informacij, idej in problemov je vsakodnevno, planiranje aktivnosti pa tedensko in celo tudi dnevno. Tudi vprašanje odgovornosti, kontrole dela in plačevanja je drugačnejše, kot je bilo prej, ko Tosame d.d. ni bilo oziroma ni bilo subjekta, ki bi se bavil izključno s problematiko posameznega tržišča.

Ste že pred nastopom vodenja tosamovskega trgovskega podjetja poznali Tosamo oziroma se srečevali z njo v poslovnem svetu?

Glede na to, da je Tosama ob Fructalu, Gorenju, Leku, Krki in še nekaterih firm, bila sinonim za slovensko gospodarstvo v bivši državi, sem seveda vedel zanjo.

Poleg tega sem se glede na to, da sem končal srednjo medicinsko šolo, pri opravljanju šolske prakse po medicinskih ustanovah, že kot dijak srečeval s Tosaminimi izdelki. Vse to pomeni, da mi firma Tosama

pred nastopom na sedanjo funkcijo, ni bila neznana.

Seveda pa sem se pred to svojo odločitvijo še natančneje spoznal z njenimi izdelki, pozicijo in njenimi delavci. Danes, ko se ozrem nazaj na preteklo obdobje in analiziram situacijo zadnjih 11 mesecev, lahko ugotovim, da imajo Tosama in njeni izdelki svoje mesto na hrvaškem trgu in predstavljajo potencial in perspektivo, ki ju jih je treba z intenzivnim delom samo razvijati.

Ste mogoče tudi lastnik Tosaminih delnic?

Borze in delnice so, da tako rečem, eden od mojih hobijev. Imam določeno področje zanimanja za delnice, tako, da kolikor mi čas dopušča, spremljam borzna gibanja na večini tržišč, tudi na slovenskem trgu vrednostnih papirjev, vendar pa doslej še nisem prekoračil meje Hrvaške, kar zadeva lastništvo delnic kake tuje družbe. Zato tudi nimam Tosaminih delnic. Toda nikoli se ne ve ...

Kaj imate raje: hribe ali morje?

Obožujem smučanje. Vedno sem bil pripravljen zamenjati 14 dni morja za 7 dni smučanja.

Toda glede na to, da ima družina rada tudi morje, soglasne odločitve glede letovanja sprejme žena in sicer 20 dni morja in 7 dni smučanja.

Sogovorniku je vprašanja zastavil ter odgovore v slovenščino prestavil F. V.

Objekt z novimi prostori v katerih posluje zagrebška Tosama na Brezoviški 21.

STANJE KAKOVOSTI PO DVEH LETIH OD PRIDOBITVE CERTIFIKATA ISO 9001

Teško je le z eno besedo reči, da je kakovost proizvodov, dela, poslovanja itd. v celoti boljša od izpred dveh let, ker bi morda hitro našel primer iz prakse, ki bi mogoče odstopal od te deklaracije. Zato je treba analizirati posamezne segmente sistema. To pa izvajamo člani Odbora za kakovost vsake pol leta s tako imenovanim Pregledom s strani vodstva. Temu sledi zapis ugotovitev in določitev nalog z nosilci in roki za izboljšanje stanja.

Analiza stanja po segmentih:

1. DELOVANJE SISATEMA ZAGOTAVLJANJA KAKOVOSTI, IZPOLNJEVANJE POLITIKE IN CILJEV KAKOVOSTI

Vzpostavljen sistem nam omogoča vsem in vsakemu posebej nek ustaljen način dela, ki je predpisan in če se ga držimo, je izključena možnost napak in odstopanj od pričakovanih rezultatov. Torej nam ta sistem omogoča doseg končno pričakovane kakovosti poslovanja. Za izpolnitev tega smo izboljšali tako kadrovske (novi kadri v razvoju, marketingu, komerciali) kot tehnične resurse (nova oprema, izboljšava nekih tehnologij). Lahko rečemo, da se to tudi odraža v boljši

konkurenčnosti na trgu; cilj kakovostnejšega in konkurenčnega dobavitelja smo s tem izpolnili, kar se odraža tudi na rezultatih poslovanja.

Konkurenčnost na EU trgu pa si zdaj še lahko povečamo s pridobitvijo CE znaka.

2. KAKOVOST PROIZVODOV

Naš cilj je, da vsak proizvod dosega najmanj 97 %-no kakovost, kar pomeni, da se sme samo v treh primerih od 100 dogoditi, da je na proizvodu ugotovljena neka napaka. Seveda je težnja proti indeksu 100. Večina oddelkov se temu cilju kar približuje, najbolj kritična pa je še kakovostna izdelava svitkov in izdelava tkanin.

Ogledalo kakovosti proizvodov je tudi število reklamacij s trga. Tu pa opazamo nihanje števila reklamacij. Lahko rečemo, da naša ugotovitev o izboljšanju kakovosti ni v korelaciji s tem številom. Ena od razlag bi bila, da se uporabniki osveščajo in vsako pomanjkljivost javijo, enako pa tudi ostali pravni subjekti ravnajo v skladu s pri njih vpeljanim sistemom zagotavljanja kakovosti tj. da pri vsakem zapaženem odstopanju v poslovanju ali kakovosti materialov takoj ukrepajo z zapisniki.

Če primerjamo stanje doseganja predpisane kakovosti izpred dveh let in zdaj, lahko vidimo pri istih kriterijih spremljanja, da se je kakovost proizvodov dvignila, obenem pa je sam sistem nadzora in obveščanja naravnano tako, da se napake hitreje odkrijejo, preprečujejo in odpravljajo. Sistem zagotavljanja kakovosti zahteva takojšnjo razrešitev problema in definiranje postopka za odpravo ponavljanja napak. Da se to tudi izvaja, morajo biti ljudje primerno osveščeni, usposobljeni in izobraženi, kar se doseže le s stalnim izpopolnjevanjem znanja preko izobraževalnega programa.

3. STROŠKI KAKOVOSTI

ERS spremlja gibanje stroškov kakovosti in podaja periodična poročila. Če so bili trendi gibanja stroškov sistemsko gledano v začetnem obdobju tj. leta 96 in delno leta 97 še neugodni, pa se je ta trend proti koncu leta 97 obrnil. To pomeni, da s preventivnimi ukrepi (stroški) dvigamo kakovost in zmanjšujemo nekakovost (oz. stroške zaradi nekakovosti).

ZAKLJUČEK

Lahko zaključimo, da je trenutno stanje kakovosti na kateremkoli področju boljše kot je bilo pred vpeljavo sistema zagotavljanja kakovosti, saj so bili tako organizacijsko kot tehnično postavljena neka pravila, ki nam omogočajo sistematični pristop k delu, s čimer tudi zagotavljamo vedno enake postopke, ki rezultirajo proizvode enake kakovosti. Brez takega načina dela pri današnjem servisiranju trga ne bi bili zmožni več kvalitetno poslovati.

A. V.

INOVATIVNA DEJAVNOST

V Nemčiji prevladuje mnenje, da so inovacije najpomembnejša surovina sodobnega gospodarstva in da mora biti Nemčija tipično območje nenehnega inoviranja. Temu se s svojimi dokumenti pridružuje tudi celotna Evropska unija.

Slovenija je postala pridružena članica Evropske unije, inovativne družbe, ki poleg Japonske in ZDA predstavlja enega od treh središč svetovnega gospodarskega in družbenega razvoja, ki temelji na nenehnem inoviranju – ustvarjanju nove koristi od novih tehnoloških in netehnoloških domiselkov, invencij.

Leta 1996 je preko 20 organizacij – predstavnikov civilne družbe sklenilo združiti svoje napore, da bi republika Slovenija čimprej postala inovativna družba. Podpisan je bil dokument Slovenija – inovacijska družba, katere podpisnik je tudi ZINOS (Zveza inovatorjev Slovenije). Njihova agencija nudi članom pomoč pri uveljavljanju inovacij, pomoč pri nastopanjih na sejmi in razstavah doma in v tujini. Izvajajo se seminarji za vodstva podjetij, ki nudijo osnovna znanja, kako se v novih razmerah, ko trg ne dopušča več poslovnega uspeha brez nenehnega inoviranja, lotiti aktiviranja sodelavcev, da bi bilo inovacij čim več in bi pomenile čim bolj kakovosten prispevek h konkurenčnosti in razvojni sposobnosti, s tem pa k preživetju podjetij in v njih zaposlenih ljudi. (Povzeto iz Zbornika posvetovanja o delu inovatorjev).

In kako je z inovativno dejavnostjo v Tosami? Iz analize registriranih prijav inovacijskih predlogov je razvidno, da so bili v letu 1997 prijavljeni trije, v letu 1998 pa štirje predlogi. Poleg teh je Komisija za inovacije obravnavala še nerešene predloge iz prejšnjih obdobj.

Dohodkovno najbolj zanimiv je bil v letu 1997 zaključen inovacijski predlog avtorja Franca Novaka – ločevanje celulozne pulpe od ovojnice in ovojnih materialov, ki je prinesel družbi Tosama v prvem letu uporabe inovacijski dohodek v višini 3.300.000 SIT. V letu 1998 pa je bila zaključena obravnava inovacijskega predloga avtorjev Antonijević Igorja in Budnar

In kako je z inovativno dejavnostjo v Tosami? Iz analize registriranih prijav inovacijskih predlogov je razvidno, da so bili v letu 1997 prijavljeni trije, v letu 1998 pa štirje predlogi.

Danijela – kalandriranje in razrez ojačanega knjigoveškega platna, ki je prinesel družbi Tosama v prvem letu uporabe inovacijski dohodek v višini 2.028.000 SIT.

Nezapaženi pa niso ostali tudi ostali inovacijski predlogi. V letu 1998 so bili prijavljeni sledeči:

– Grilj Franc: sprememba čiščenja eliminatorja klime v Mikalnici

– Stražar Drago, Žordani Stane, Cerar Silvo, Pestotnik Vesna: izdelava črno belega kompozita

– Čevka Matjaž: izdelovanje barvastih jasmnin blazinic

– Tepež Boris: povečanje kapacitet trakov za tampone.

Verjamem, da je bilo tako v proizvodnih oddelkih kot ostalih službah v tem obdobju realiziranih kar nekaj koristnih predlogov in tehničnih izboljšav, ki pa niso bile prijavljene na Komisiji za inovacije in zato tudi ne obravnavane. Zato pozivam vse sodelavce, da v bodoče svoje predloge in ideje, ki so plod njihovih razmišljanj prijavijo v tajništvo Komisiji za inovacije.

M. Z.

Razpis meseca inventivne dejavnosti

V pomoč in vzpodbudo se pred zaključkom leta razpisuje mesec inventivne dejavnosti, ki bo trajal v času od 20.11.1998 do 20.12.1998.

Poleg ostalih so zaželjena razmišljanja predvsem o sledečih temah oz. problemih, zanimivih za rešitev:

1. Predlogi za nove izdelke v prodajnem programu Tosame.
Zaželjeni so izdelki velikega obsega, bodisi z lastno proizvodnjo, kooperacijo ali nakupom. Izdelki morajo smiselno sovpadati s Tosaminim prodajnim programom.
Posebej zaželjeni so predlogi za izdelke kjer so kupci ali uporabniki moški.
2. Rešitev oziroma izboljšanje utrjevanja površin Jasmin blazinic.
3. Izboljšanje robu Jasmin blazinic.
4. Posodobitev vatnega vložka Vir 80, morebiti tudi v smeri vložkov s krilci.
5. Rešitev nanosa glicerina ali soli na gazo, vato ali komprese.
6. Rešitev proizvodnje visokovpojnih kompres.
7. Pridobitev materiala, ki se ne lepi na rano (perforirana folija, kombinirana z vlaknovino, gazo in vato), z lastno proizvodnjo.
8. Bistveno izboljšana prečna trdnost vlaknovine za Vrteks.
9. Osvojitve proizvodnje bikomponentne vlaknovine za nove krilne vložke.
10. Predlogi za zmanjšanje stroškov materiala in dela za kateri koli izdelek.
11. Izboljšava rahljanja mokrega obeljenega bombaža pred sušilnim strojem.
12. Predlogi varčevanja z elektriko, paro, zemeljskim plinom, stisnjenim zrakom in vodo.
13. Predlogi zmanjšanja stroškov odvoza odpadkov.

Predlagatelji naj zaradi boljšega poznavanja problematike poiščejo dodatne informacije in morebitne vzorce pri direktorju RTS, g. Jožetu Podpeskarju in direktorju Sektorja marketinga, g. Žarku Petroviču.

FLORJANOV OKTOBER

Mesec, v katerem gasilska dejavnost doseže največjo aktivnost, je prav gotovo mesec oktober, ki je tudi imenovan za mesec požarne varnosti.

Kljub vsej preventivi in tehničnim dosežkom na preventivnem protipožarnem področju, se še vedno pojavljajo nepredvideni požari in eksplozije gorljivih snovi prav v okoljih in na napravah, kjer bi nastanek požara najmanj pričakovali. Običajno splet različnih dejavnikov in človekove nepazljivosti, katero tako radi imenujemo človeški faktor, privede do tega, da nam potem požar ali eksplozija uniči del ali celotno premoženje, prisotne pa so lahko tudi človeške žrtve, kar je sigurno najbolj tragična škoda. V sredstvih obveščanja vsakodnevno zasledimo med ostalimi nepredvidenimi dogodki in nesrečami požare manjšega ali večjega obsega in eksplozije, ki niso nič drugega kot momentalni požar v katerem se je v trenutku sprostila in vnela velika količina energije. Razlika med požarom normalnih razsežnosti in eksplozijo je običajno samo v tem, da eksplozija povzroči veliko več škode, posebno takrat ko je prisotna velika količina vnetljive snovi.

Ravno zaradi tega je potrebno, da si občasno malo osvežimo našo protipožarno naravnost in prav mesec oktober je tisti mesec, ki je določen, da si ponovno osvežimo znanje na tem področju. Povečano aktivnost smo kot opazovalci ali pa kot akterji lahko vsakodnevno spremljati v vseh okoljih, poslušali pa tudi zavijanje gasilskih siren, ko so gasilci preverjali svoje sposobnosti gašenja požarov in reševanja premoženja v velikih primerih pa tudi reševanja življenj predvsem v prometnih nesrečah.

Tudi Tosamini gasilci, tako članice in člani PIGD kot gasilci delavci gasilske službe smo izvedli nočno gasilsko vajo na objekt "vila pod smreko", ki je že v "odpisanem" stanju. Izvajala se je v četrtek 22.10.1998 s pričetkom ob 19 uri, kako naključno isti dan, ko smo imeli začetni požar v konfekciji, že šesti v letošnjem letu. Glede na to, da je bila to nočna vaja in je bila v teku akcije izključena zunanja razsvetljava, je bilo odločeno, da se vaja izvaja napovedano, predvsem v izogib nepotrebni poškodbam, ki se v takem primeru rade pripetijo. Vaja je potekala tiho, torej niso

Prostovoljno gasilsko društvo Vir je poleti razvilo svoj prapor. Za to priložnost je Tosama društvenemu praporu darovala trak, ki so ga Virski gasilci na slovesnosti pripeli.

bili uporabljeni nobeni znaki alarmiranja (sirena, notranje ozvočenje, obveščanje zunanjih društev in institucij) razen intervencijskih znakov na obeh gasilskih vozilih. Gašenje gorečega objekta se je izvajalo iz dveh rezervnih vodnih virov, to je podzemnega rezervoarja pri kurilnici in vodnjaka za vratarnico. Med vajo, ki je potekala brez bistvenih zapletov in posebnih napak, ki bi odločilno vplivali na uspešnost vaje, je vodja vaje ocenjeval in na koncu tudi analiziral potek vaje. Uporabljena je bila gasilno reševalna tehnika, ki je trenutno v družbi trenutno na razpolaganju in je do neke mere zadovoljiva za intervencijsko sposobnost pri srednje velikem notranjem ali zunanjem požaru klasičnih trdnih snovi, vključno z reševanjem iz notranjosti gorečega objekta, s tem da nam za ta del manjka še nekaj usposobljenih reševalcev (uporaba izolirnih dihalnih aparatov) za kar se zahteva, zaradi varnosti posebno izobraževanje vključno z zdravstvenim pregledom. V okviru povečane aktivnosti na protipožarnem področju pa potekajo dodatne aktivnosti, katere je potrebno izvesti, tako zaradi določil zakonodaje, kot trajnih potreb po izpopolnjevanju protipožarnega izobraževanja. Izvedeno je bilo izobraževanje vseh vodij del od nivoja vodij oddelkov in delavnic navzdol. Izvajalec je bila zunanja institucija in vsi sodelujoči bodo dobili o tem tudi pisna potrdila o usposobljenosti za intervencijo v primeru požara, predvsem pa je bil namen izobraževanja, da bi kot vodje del v svojih sredinah preprečevali oziroma svoje

delavce opozarjali na nevarnost požara. Tosamini gasilci se udeležujejo zunanjih vaj, ki jih organizirajo sosednja društva (če so vabljeni), udeleženi smo bili na osrednji občinski vaji, vsi premeščeni delavci, prav tako novosprejeti, so deležni protipožarne vzgoje, skratka poizkušamo zagotoviti, da bi imeli vsi zaposleni, posebno pa še tisti, ki delajo v sredinah, ki so bolj požarno ogrožene, primerno znanje, da lahko uspešno intervirajo v primeru začetnega požara. Povdariti je potrebno "začetnega", ker če je ta pogašen je vse opravljeno, v nasprotnem primeru pa nastanejo težko predvidljive posledice katere ne moremo sami več reševati in je običajno potrebna intervencija večjega obsega in to zunanjih gasilcev.

Pri požaru vedno velja, če smo prisotni so pomembne prve sekunde in premišljeno ukrepanje. Zato pa so potrebna določena minimalna znanja, razsodnost končno pa tudi pripadnost gasilstvu in družbi. Ne bomo pasivni opazovalci, ko gledamo zanamarijeno okolje v katerem delamo, ko opazujemo zunanje izvajalce raznih del, ki dejansko izzivajo požare s svojim neodgovornim delom, opozarjamo jih in ukrepamo v skladu s pooblastili, sami pa tudi skrbimo za protipožarni red za kar imamo pravico in dolžnost, predpisano tako od zakonodajalca, kot od delodajalca.

Izogibajmo se problematični uporabi grelnih teles, uporabi odprtega ognja tam, ko to ni nujno potrebno, vzdrževalna dela izvajajmo tako, da bodo požarno čim manj nevarna.

BOLNIŠKA ODSOTNOST – PODROČJE, KI JE PRVIČ V TOSAMI UREJENO Z INTERNIM PREDPISOM

Konec septembra je uprava družbe sprejela pravilnik o izvajanju obiska na domu v času zadržanosti od dela zadrževanju izplačevanja nadomestila za čas bolniške odsotnosti in sicer zato; kot piše v začetku predpisa, ker podjetje skrbi za zdravju neškodljive in varne delovne pogoje ter zagotavlja delavcem pravice varnega dela ob velikih vloženih naporih in denarnih sredstvih.

Glede na to, da določbe pravilnika zadevajo praktično vsakogar v družbi, objavljamo pomembnejši del njegovih določb.

Zadržanost z dela

V primeru, ko je delavec bolan, je upravičen do odsotnosti zaradi bolezni, vendar se mora v tem času ravnati po zdravnikovih navodilih in si prizadevati za čimhitrejše okrevanje. Pravico do nadomestila plače uveljavlja z listino o začasni zadržanosti od dela.

Zlorabe pravic zdravstvenega zavarovanja

Delodajalec je upravičen ugotavljati, ali delavec kot zavarovanec ne zlorablja pravic zdravstvenega zavarovanja.

Delavec krši delovne obveznosti, če v roku 24 ur ne opraviči svoje zadržanosti od dela (8. točka 67. člen Pravilnika o delovnih razmerjih).

Zloraba pravice do bolniškega staleža je hujša kršitev delovnih obveznosti (71. člen Pravilnika o delovnih razmerjih) in je po 58. členu Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja dopustno izreči ukrep prenehanja delovnega razmerja.

Odobritev začasne odsotnosti za nazaj

Analize začetnih požarov v družbi žal kažejo na to, da so vzroki požarov predvsem zaradi tako imenovanega človekovega faktorja.

Iz zapisov v dežurni knjigi gasilske službe se prav tako vidi, da prevečkrat zanemarjamo delovne obveznosti, ki posledično lahko privedejo dom požara. Ignoriranje predpisanega reda in zanemarjenje požarnovarstvenih predpisov v preteklosti ni bila značilnost delavcev TOSAME, tudi v bodoče si tega ne dovolimo in čim manj požarov dom naslednjega oktobra si zaželim.

M. Me.

Osební zdravnik lahko le izjemoma oceni delavčevo začasno zadržanost od dela za nazaj vendar največ za tri dni od dneva, ko se je delavec zglašil pri njem, razen v primerih, določenih v Pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Prenehanje začasne zadržanosti od dela

Po končanem trajanju začasne zadržanosti od dela zaradi bolezni praviloma neposredno nadrejeni delavec opravi razgovor z delavcem.

Delavec je dolžan potrdilo o začasni nezmožnosti za delo (bolniški list) predložiti neposrednemu vodji v družbi takoj, ko ponovno nastopi delo.

V primeru, ko se bolniška odsotnost nadaljuje v naslednjem mesecu, je potrebno zaradi obračuna plače dostaviti bolniški list neposrednemu vodji najpozneje do zadnjega dne v tekočem mesecu.

Izvajanje obiska in ugotavljanje upravičenosti zadržanosti

Obisk na domu delavca se opravlja z namenom ugotavljanja razlogov za njegovo zadržanost od dela, socialno-zdravstvenega stanja delavca in njegove družine, morebitne potrebe po materialni pomoči ali pa zlorabe bolniškega staleža.

Obisk delavca na domu opravljajo pristojni delavci družbe ali drug izvajalec, v okviru svoje registrirane dejavnosti.

Generalni direktor izda pristojnim osebam pooblastilo, s katerim se izkažejo v času obiska na domu in pojasnijo namen obiska.

Vabilo na razgovor

Kadrovska služba lahko delavca (v zvezi z obiskom) pisno povabi in z njim opravi razgovor. V nadaljnjem postopku primerja delavčevo izjavo z zdravniško dokumentacijo in poročilom o opravljenem obisku.

V primeru suma storitve kršitve delovne obveznosti delavca pridobi navodila delavčevega osebnega zdravnika in poda pobudo pooblaščenemu delavcu za uvedbo disciplinskega postopka in predlog za zadržanje izplačevanja nadomestila med začasno zadržanostjo od dela.

Režim zdravljenja

Delavec se mora v času zadržanosti od dela zaradi bolezni ravnati po navodilih osebnega zdravnika ali zdravniške komisije I. stopnje.

V tem času se lahko nahaja doma v kraju stalnega bivališča, v zdravstvenem domu, v bolnici, v zdravilišču ali na poti do teh ustanov.

Opravičenost nahajanja izven krajev, določenih v prejšnjem odstavku, mora delavec na zahtevo delodajalca pisno dokazati.

Zadržanje izplačila nadomestila

Delavec ni upravičen do nadomestila med začasno zadržanostjo od dela, če v tem času opravlja pridobitno delo ali če je do začasne zadržanosti od dela prišlo na podlagi neresničnih ali lažnih podatkov o zdravstvenem stanju delavca ali njegovega družinskega člana ali o drugih dejstvih, pomembnih za ugotavljanje upravičenosti začasne zadržanosti od dela.

Delavcu se zadrži izplačevanje nadomestila:

- če neopravičeno ne sporoči pravočasno delodajalcu, da je zbolel;

- če se brez opravičenega razloga ne odzove vabilu na zdravniški pregled medicine dela ali zdravniško komisijo I. in II. stopnje;

- če pooblaščen zdravnik, zdravniška komisija ali pristojni delavec družbe, ki izvaja obisk ugotovi, da se ne ravna po navodilih za zdravljenje, ali brez dovoljenja zdravnik odpotuje iz kraja stalnega bivališča v tujino;

- če se brez opravičenega razloga v roku 24 ur po pisnem vabilu ne javi na razgovor v družbo po predhodno vročenem vabilu;

- če odkloni predlagano zdravljenje, ki bi ga Zavod zagotovil in s tem podaljšuje začasno nezmožnost za delo;

- če delavec do konca tekočega meseca ne predloži neposredno nadrejenemu delavcu Potrdila o zdravstveno upravičeni odsotnosti z dela (bolniškega lista).

Direktor sektorja je na podlagi predloga delavčevega neposrednega vodja dolžan izdati sklep, da se zadrži izplačevanje nadomestila med začasno zadržanostjo z dela zaradi bolezni in zahtevo za uvedbo disciplinskega postopka zaradi kršitve delovne obveznosti.

Razporeditev delavcev na drugo delo

Zaradi nujnih potreb delovnega procesa se delavca, ki je pogosto v bolniškem staležu, lahko razporedi na drugo delo, ki ustreza stopnji njegove strokovne izobrazbe, znanju, zmoglostim in zdravstvenemu stanju.

KRONIKA

Za določen čas, za dobo 9 mesecev se v delovno razmerje sprejme Marka Krča, na delovno mesto samostojni komercialist v prodaji. V tem času bo g. Krč končal šolanje na II. stopnji Ekonomske fakultete in pokazal svoje kvalitete na področju prodaje in trženja.

Moniki Stare se podaljša delovno razmerje na delovnem mestu samostojni knjigovodja osebnih dohodkov, do vrnitve Barbare Obreza s porodniškega dopusta.

Za določen čas, za dobo 6 mesecev, se kot pripravnico v delovno razmerje sprejme Romano Račič na delovno mesto šivilja sanitetnih izdelkov.

Za določen čas, za dobo 6 mesecev, se v redno delovno razmerje kot pripravnika na delovno mesto vzdrževalec strojev v oddelku milanice sprejme strojnega ključavničarja Janeza Cerarja.

Zaradi zmanjševanja režijske delovne sile se Stanislavu Klopčiču dokupi eno leto 6 mesecev in 7 dni vojaške delovne dobe. S

tem Stanislav Klopčič s 1. 9. 1998 izpolnjuje pogoje za upokojitev. Zaradi dokupa vojaške dobe g. Klopčiču ne pripada odpravnina.

Za določen čas, za dobo 6 mesecev, se v sanitetno konfekcijo in mikalnico sprejme več delavk na delovna mesta šivalec, pakirec izdelkov in mikalec.

Na razpisano delovno mesto tehnik za študij dela se v delovno razmerje za nedoločen čas sprejme Nevenko Pirc.

Tosamino štipendistko Matejo Štampelj, ki je končala fakulteto za naravoslovje in tehnologijo - smer kemija, se sprejme kot pripravnico v delovno razmerje za določen čas, za dobo enega leta, na delovno mesto razvojnega tehnologa v SZKK.

Uprava je na svoji seji sprejela Pravilnik o izvajanju obiska na domu v času zadržanosti od dela in zadrževanju izplačevanja nadomestila za čas bolniške odsotnosti.

Sprejme se okvirni delovni načrt in seznam posameznih inventurnih komisij za popis 1998.

Na podlagi posredovanih predlogov Komisije za inovacije se avtorjema inovacijskega predloga - kalandiranje in razrez ojačanega knjigoveškega platna - Igorju Antonijeviču in Danijelu Budnarju, izplača posebno nadomestilo za leto 1997. Za leto 1998, 1999, 2000 in 2001 se zneska nadomestila revalorizirata z veljavnimi faktorji revalorizacije.

Avtorjema inovacijskega predloga - izboljšava na stroju za podolžno navijanje Santex - Andreju Kerecu in Vincencu Kokalju, se izplača enkratna materialna stimulacija. Avtorju Francu Grilju se za inovacijski predlog - sprememba čiščenja eliminatorja klime v oddelku mikalnice - ki se tretira kot dobra ideja, izplača enkratna materialna stimulacija.

Avtorju Matjažu Čevki se za inovacijski predlog - izdelovanje barvnih blazinic - ki se tretira kot dobra ideja, izplača enkratna materialna stimulacija.

Objavi se razpis »Mesec inovacij«.

V skladu z motivacijskimi ukrepi se za 7. 11. 1998 odobri organiziranje »Dneva odprtih vrat« za svoje s pripadajočimi stroški. Minimalna proizvodnja bo obratovala od 9. do 12. ure.

Komisija za splošne zadeve je ugodila vlogi Antona Cerarja za odobritev plačila šolnine za izredni visokošolski študij na FOV-Kranj in vlogi Marka Merkužiča za odobritev plačila šolnine na Srednji ekonomski šoli Domžale.

Komisija za splošne zadeve je obravnavala prispela vloge za enoizmensko delo. Ob upoštevanju kriterijev za odobritev enoizmenskega dela (odobritev izrednega šolanja s strani družbe, samohranilstvo/za samohranilstvo se ne tretira, če prosilka živi s partnerjem v izvenzakonski skupnosti/, težje zdravstvene težave) je komisija odobrila enoizmensko delo za dobo enega leta Stanki Lavrič, enoizmensko delo za dobo 6 mesecev Marjetki Lajevec, Andreji Sankovič, Barbari Gregorin in Francki Bajde, enoizmensko delo za dobo do 15. leta starosti najmlajšega otroka Mariji Vozel in odobrila enoizmensko delo Mojci Vrtovec.

Vloge Marte Klander, Zemki Tkalec in Suzane Pivk za enoizmensko delo pa se zavrnejo.

Komisija za splošne zadeve je obravnavala tudi prispela vloge za finančno pomoč Pri dodeljevanju sredstev je upoštevala kriterij višino denarnih prejemkov na družinskega člana t.j. 35.000 SIT in manj. Finančna pomoč je bila odobrena Suzani Pivk, Andreji Sankovič, Marjetki Lajevec, Mariji Vozel, Mileni Rovšek, Vinku Kokalju, Dragici Burja in Romani Jeretina. Zavrnjene pa so bile vloge Darje Hren, Marije Bizilj, Marjetke Logaj in Leopoldine Koželj.

DELOVNI IN OSEBNI JUBILEJI

V zadnjem obdobju so delovni jubilej praznovali:

10 letnica delovne dobe:

Kumek Apolonija
Kržišnik Karmen
Cerar Brigita
Dolinšek Andreja
Božič Mojca
Gregorin Simona
Hancič Klavdija
Hribar Maja

Jeretina Boris
Lajevec Marjetka
Pervinšek Marjan
Slapar Marjetka
Bregant Irena
Razpotnik Anica
Rožič Majdka

20 letnica delovne dobe

Cerar Breda
Rode Sonja
Antonin Marta
Bukvič Ivanka
Grum Milena
Gregorin Marija
Kušar Tončka
Pirnat Mira
Primožič Marjeta
Slapar Nevenka
Stražar Marija
Svetlin Marjeta
Urankar Sonja
Vesel Tatjana
Jerman Gverino
Kovič Ivan
Vesel Albin

30 letnica delovne dobe

Cirer Jožefa
Urbanc Ida
Kerč Helena
Svetlin Marija
Prelovšek Marija

V zadnjem obdobju so osebni jubilej slavili

50-letnico

Merlin Danijela
Klarič Iva

40-letnico

Frankovič Zdenka
Razboršek Marija
Rode Biserka
Hojkar Vesna
Bergant Andrej
Šobak Marinka
Kubelj Andreja
Lajevec Roman

30-letnico

Prelesnik Janez
Cerar Zdenka
Cerar Branko
Tepež Boris
Pivec Janez
Pivc Martina
Kokalj Marta

DAN ODPRTIH VRAT

Dneva odprtih vrat Tosame prve novembrske sobote 1998 se je po predhodni prijavi udeležilo 350 svojevcev oziroma znancev zaposlenih. Obiskovalci so si v okviru vodenih ogledov z zanimanjem ogledovali dela v proizvodnih obratih. Gostiteljica pa je svoje obiskovalce ob zaključku ogleda povabila še v jedilnico na priložnostni prigrizek.

V SPOMIN MAJI ARNUŠ

Kolikokrat ostajamo ljudje začudeni nad življensko usodo. Vse znanje in izkušnje so zaman – neznan nam je zadnji dan!

Življenje ubira svoja skrivnostna pota in kar nekdo doživi šele v mnogih letih je drugemu namenjeno že v kratkem zemeljskem življenju.

Veliko povedanega velja za Majo Arnuš. Čeprav se je njeno življenje začelo v težavah in končalo nenadoma, lahko verjamemo, da je živela srečno in polno življenje.

Našla je ljubeče starše, kar mnogim ni usojeno. S teto Jelko in možem Lojzetom si je v Krašcah uredila lep dom za katerega se je trudila po najboljših močeh. V Tosami, kjer je bila zaposlena trinajst let je poprijela za vsako delo. Bila je priljubljena zaradi pridnosti in sposobnosti. Ni ji bilo težko delati tudi doma za svoje drage, za svoj zaklad hčerkici Sabino in Karmen.

Morda bi kdo rekel, da je svoje predrage prekmalu zapustila. Samo upamo in želimo lahko, da je kljub temu sicer kratko a polno doživljala srečo človeka, ki ljubi in je ljubljen.

Z Bogom draga Maja!

Tvoji sodelavci iz Tosame.

(MINI) ANKETA

Na dnevu odprtih vrat TOSAME smo nekaterim od obiskovalk in obiskovalcev zastavili vprašanje o tem, zakaj so se odločili za ogled tovarne na Viru.

premik v tehnološkem smislu.

FRANC JUHANT
V Tosami sem delal 15 let. Tosamo sem si zelo rad ogledal, ker me je zanimalo koliko je tehnološko napredovala. Bil sem zelo presenečen. Od leta 1980, ko sem Tosamo zapustil, je velik

dela izdelkov, ki jih uporabljamo.

MIHA MICHAEL
Za ogled Tosame sem se odločil predvsem zato, ker sem želel videti kje in kako dela moja žena in pa tudi moja tašča. Z ogledom sem zelo zadovoljen. Zelo namimivo je bilo videti potek

JANEZ KOSEC
Dva vzroka sta glede mojega obiska Tosame; prvi vzrok je, da sem želel videti kje dela moja žena, drugi vzrok pa, ker me je zanimalo kakšna je proizvodnja, ker se sam ukvarjam z

racionalizacijo proizvodnih procesov (industrijski inženiring).

SIMONA VODLAN in ALEŠ KLEMENČIČ
Viditi Tosamo od znotraj je zelo zanimivo. Hotela sva se neposredno seznaniti s proizvodnjo samo in tudi ogledati kje sta zaposlena svojca (Simonin oče in sestra). Oba sva tudi vaša delničarja in nama ni vseeno kaj se v tovarni dogaja. Vesela bi bila, da bi imela večkrat možnost ogleda tovarne. Predlagava pa tudi za naslednje leto ogled tovarne za vse delničarje Tosame.

ZOFIJA ROKAVEC in MARINKA OSOLIN
Ker nama je bila znanna Tosama izpred sedmih let, ko sva še delali v njej, sva si želeli ogledati novosti, ki ste jih uvedli na področju proizvodnje. Ugotavljava, da je Tosama precej spremenila notranji videz, kar naju navdušuje, ker sva delničarki Tosame.

IVANKA in IVAN KOSIRNIK

Zelo sva bila radovedna, kako je napredovala Tosama od leta 1970 in 1982, ko sva se upokojila. Bila sva prijetno presenečena. Notranji videz je zelo spremenjen in napredek v tehnologiji je zelo velik.

Uredniški odbor:

**Franc Anžin dipl. iur.,
Janez Leskovec dipl. oec.,
Feliks Vodlan ing.**

**Izdaja in tehnično ureja SKS –
služba za splošne zadeve
Interni časopis TOSAMA d.d.
VIR, Šaranovičeva 35**

Izdaja v 700 izvodih

Tisk:

SŽ – Železniška tiskarna Ljubljana

Na podlagi zakona o prometnem davku (Ur. list RS 4/92) in mnenja ministrstva za informiranje številka 23-201/92 z dne 23. 03. 1992, sodi časopis med proizvode informativne narave po 13. toč. tar. št. 3, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

SODELAVCI

V tej številki Tosaminega občasnika s svojimi prispevki sodelujejo:
Marjan Merkužič, Marjan Mlakar dipl.oec., Marjana Repac, Sonja Rode, Janko Velkavrh dipl. ing., Antonija Videnšek dipl. ing., Feliks Vodlan, ing., Miran Zupančič, dipl. org.

Grafična oprema časopisa:
Feliks Vodlan ing.

Fotografije: Nuša Pogačar
Računalniška obdelava tekstov:
Valentina Ocvirk

Pisnega gradiva ne vračamo.

